

Fetyszyzm wśród uczniów jako zadanie dla pedagoga szkolnego

Artykuł zwraca uwagę na problem nietypowych skłonności seksualnych, które ujawniają się u osób w młodym wieku. Opisuje stan wiedzy studentów pedagogiki resocjalizacyjnej o fetyszyzmie, ukazuje częstotliwość jego występowania w okresie nauki szkolnej w badanej grupie, a następnie poziom gotowości przyszłych pedagogów do podjęcia pracy z osobami potencjalnie nim zagrożonymi. Przedstawia wnioski z badań narracyjnych przeprowadzonych z osobami deklarującymi się jako fetyszyści, z uwzględnieniem wczesnej młodości jako okresu rodzenia się ich upodobań, i terytorium szkoły jako miejsca pierwszych doświadczeń w tym zakresie. Wybiórcza analiza dokumentów dostępnych w Internecie przynosi dowody na to, iż postęp technologiczny i powszechność narzędzi elektronicznych służących rejestracji obrazu skutkują zwiększeniem zainteresowania fetyszyzmem i zintensyfikowaniu komunikacji pomiędzy osobami, które są nim dotknięte. Zjawisko to rodzi niebezpieczeństwo nadużyć w związku z upowszechnianiem wizerunków osób tego nieświadomych.

Słowa kluczowe: pedagogika społeczna, fetyszyzm, parafilia, seksualność, szkoła, pedagog szkolny, Internet

Wprowadzenie

Fetyszyzm – jak wszelkie pragnienia, dążenia i zachowania człowieka związane z seksualnością – towarzyszy ludzkości prawdopodobnie od zarania dziejów (Foucault, 2010), lecz nadal stanowi swoisty temat tabu. Temat fetysyzmu rzadko poruszany jest w mediach w obiektywnym kontekście wolnym od wypaczeń. Brak jest rzeczowej i merytorycznej dyskusji o drobnych odchyleniach skłonności seksualnych, które dotyczą członków wszystkich społeczności, niezależnie od wieku. Granica pomiędzy typowymi a nietypowymi zachowaniami seksualnymi jest ponadto delikatna i umowna. Często to stereotypy decydują o tym, co w danym miejscu na świecie uznaje się dla ludzi w określonym wieku za normę, a co za patologię. Bogata literatura pokazuje, iż pewne skłonności dotyczące życia intymnego dotyczą również ludzi bardzo młodych (Beisert, 2006). Internet jest medium, które z jednej strony wspiera stopniową przemianę stereotypów postrzegania seksualności, ale jednocześnie sprzyja rozpowszechnieniu nietypowych zachowań, ułatwiając kontakt fety-

szystów i dostarczając im nowych materiałów stymulujących. W dobie szerokiej dostępności Sieni dla ludzi młodych – niezbędne wydaje się edukowanie pedagogów, którzy – dzięki wzmocnionym w tym zakresie kompetencjom – trafnie dostrzegą jednostki dotknięte fetysyzmem w środowisku podopiecznych, a przez to skuteczniej ochronią osoby potencjalnie zagrożone ich działaniami. Jednocześnie zwiększy się możliwość otrzymania pomocy przez młodych fetyszystów jej poszukujących. Z tego względu zdecydowano się na przeprowadzenie badań i napisanie wstępnej analizy fetysyzmu w jego szkolnym aspekcie, uwzględniającym wybiórczą diagnozę realnego i wirtualnego środowiska uczniów, oraz pożądane kompetencje przyszłych pedagogów z nimi pracujących. Artykuł koncentruje się na wybranych przykładach nietypowych skłonności seksualnych, których możliwość występowania w rzeczywistości szkolnej założono dzięki analizie materiałów dostępnych w Sieni. Treści te wyszukano zgodnie ze wskazaniem dotkniętych fetysyzmem osób, wyłonionych wcześniej w toku badań sondażowych i narracyjnych. Autor wyraża nadzieję, iż omawiane zagadnienia staną się inspiracją do prowadzenia dalszych eksploracji naukowych, ale przede wszystkim – zainicjują refleksję o konieczności postrzegania roli pedagoga szkolnego w nowym, poszerzonym wymiarze i będą miały pozytywne przełożenie na praktykę.

Metodologia badań

Badania, będące źródłem danych niniejszego tekstu, przeprowadzono w okresie od lutego do kwietnia 2012 roku na potrzeby pracy magisterskiej napisanej pod kierunkiem prof. UŚ Anny Nowak. Zaplanowano je jako diagnostyczne, oparte na paradygmatach ilościowym i jakościowym, z wykorzystaniem danych uzyskanych za pomocą metod sondażowych i narracyjnych oraz analizy dokumentów w ramach etnografii wirtualnej (Jemielniak, 2012). W ramach metody sondażu diagnostycznego korzystano z techniki ankiety (Łobocki, 2003). Kwestionariusz wypełniły 104 osoby (99 kobiet i 5 mężczyzn) z próby dobranej celowo, stanowiącej ogół studentów wszystkich lat kierunku pedagogika resocjalizacyjna z profilaktyką społeczną na Uniwersytecie Śląskim w roku akademickim 2011/2012. Celem niniejszego etapu badania było sprawdzenie poziomu wiedzy studentów w zakresie nietypowych potrzeb seksualnych. Jako punkt wyjścia autor przyjął spojrzenie na fetysyzm z perspektywy pedagoga szkolnego – zwróciwszy uwagę na brak wcześniejszych eksploracji tego typu w literaturze. Ze względu na etykę pracy pedagoga – nie było możliwe przeprowadzenie badań narracyjnych bezpośrednio z uczniami, dlatego zdecydowano się na wywiady pogłębione (Kubinowski, 2010) z osobami deklarującymi nietypowe skłonności – w badaniu udział wzięło 5 studentów i absolwentów Akademii Muzycznej w Katowicach w wieku 25-31 lat, dobranych w sposób celowy spośród znajomych autorowi mężczyzn, przejawiających zainteresowania fetyszystyczne. Celem tej części badania była konfrontacja wyników badań dostępnych w literaturze (Bonnet, 2006; Lew-Starowicz, 1999) z jednostkowymi doświadczeniami osób badanych – głównie w zakresie etiologii, symptomów, i indywidualnych przeżyć. W szczególności zwrócono uwagę na te wypowiedzi, które odnosiły się do etapu życia związanego z uczęszczaniem do szkół. Po przeprowadzeniu wymienionych elementów badania – dokonano analizy dokumentów w ramach zasobów Internetu, wskazanych przez osoby wcześniej badane. Materiały prezentowały

z jednej strony zainteresowania fetyszystyczne osób w młodym wieku, z drugiej zaś – osoby w wieku szkolnym będące nieświadomymi „ofiarami” zachowań wynikających z nietypowych upodobań seksualnych rówieśników.

Wiedza pedagogów o fetyszyzmie

Znajomość pojęcia i odmian fetyszyzmu w badanej grupie

Znajomość pojęcia fetyszyzm zadeklarowało 96,2% spośród 104 osób badanych w części sondażowej. 8,7% badanych przyznało się nie tylko do znajomości pojęcia, ale przede wszystkim do posiadania własnego fetyszu. Kolejne 20% badanych znało pojęcie oraz zetknęło się w różny sposób z przynajmniej jedną osobą dotkniętą taką przypadłością. Jako znane z doświadczenia przejawy fetyszyzmu wymieniano najczęściej podofilię – skłonność, w której fetyszem są stopy (47%). Nazwa tej skłonności nie wszystkim była jednak znana – włącznie z osobami deklarującymi jej posiadanie. W badanej grupie znalazła się także kobieta w wieku 21 lat, posiadająca skłonności sadomasochistyczne. Spośród 50 nazw rodzajów fetyszyzmu podanych językiem fachowym (ICD – 10, DSM – IV) studenci wskazywali tylko 8 stereotypowych jako znane i omawiane w ramach zajęć w ramach studiów pedagogicznych: transwestytyzm, pedofilia, sadyzm, masochizm, nekrofilia, narcyzm, kleptomania, ekshibicjonizm. Wskazania na znajomość innych skłonności były sporadyczne. Wyniki pozwoliły wysnuć wniosek, iż wiedza studentów pedagogiki nie okazała się współmierna do skali zjawiska, z jakim spotykają się oni w życiu osobistym i społecznym.

Przyczyny fetyszyzmu

Analiza odpowiedzi badanych na temat etiologii fetyszyzmu wskazała na wysoki poziom ich wiedzy bądź dobrą intuicję. W zależności od przyjętej teorii – jako przyczynę nietypowych skłonności sensualnych wskazuje się zarówno dziedziczenie, doświadczenie przemocy w dzieciństwie, choroby psychiczne, wpływ otoczenia, jak i doznanie porażki w życiu uczuciowym – zachowania nietypowe jako wyraz kompensacji (Leiblum, Rosen 2005). Badani sugerowali także „fetyszyzm z wyboru” – jako obszar poszukiwania ciekawych doznań a także zbieg okoliczności związany z przyjemnym doświadczeniem w przeszłości (Freud, 1999). Badani zwrócili uwagę na fakt, iż powszechność fetyszyzmu nie może zostać w pełni poznana, ponieważ jako przypadłość wstydliva, zostaje często tajemnicą jednostki nią dotkniętej, a przynosząca pozytywne przeżycia – z wyjątkiem sytuacji konfliktów z prawem – nie wymaga zgłoszenia się do lekarza. Dotknięte fetyszyzmem osoby udzielające wywiadu narracyjnego nie potrafiły wskazać przyczyny własnych nietypowych skłonności. Zwracały uwagę, że swoje zachowania zawsze traktowały jako świadomie odmienne od przyjętych wzorców – podejmowały fetyszystyczne działania ze świadomością ich „dziwności” nawet wówczas, gdy były na tyle jeszcze młode, że dysponowały zaledwie szczątkową wiedzą o zachowaniach postrzeganych jako „normalne”.

Fetyszyści w społeczeństwie – statystyka i funkcjonowanie – opinie pedagogów a rzeczywistość

Spośród wszystkich badanych, 32% stwierdziło, iż fetyszyzm dotyczy jedynie mężczyzn, natomiast 65% uznało, że nie ma zróżnicowania co do płci, co potwierdzają wyniki badań prowadzonych w krajach zachodnich

(Bonnet, 2006; Izquierdo, 2009). Spośród wypowiedzi ankietowanych warto przytoczyć słowa jednej ze studentek, które potwierdzają możliwość występowania skłonności nietypowych niezależnie od wieku: „Mam w rodzinie sześciolatek dziecko (chłopiec), które jest fetyszystą. Uwielbia masować, całować i pieścić moje nagie stopy i przy tej czynności to dziecko fizycznie się podnieca (jest to obserwowalne)”. Osoby udzielające wywiadu umiejscawiały pierwsze własne fetyszystyczne doznania w okresie młodzieńczym, opisując sytuacje wczesnych nietypowych zachowań seksualnych w wieku 7-12 lat. Mężczyźni wzmiankowali, iż pierwsze takie doświadczenia generujące ich podniecenie miały miejsce w szkole – podczas obserwacji nietypowych części ciała koleżanek, w sytuacjach przebiegania się przed lekcjami wychowania fizycznego, w innych sytuacjach w szatni bądź w czasie zajęć. Zdaniem 90% studentów nietypowe skłonności przyczyniają się do pogorszenia jakości funkcjonowania w związkach. Cenna jest relacja jednej z osób badanych: „Fetysyzm może przyczynić się do rozpadu związku. Sama spotykałam się z mężczyzną, który był dotknięty urofilii. Gdy przyznał, że chce, aby coś takiego miało miejsce w naszym związku – bez zastanowienia zrezygnowałam z tej znajomości. Ta osoba straciła w moich oczach szacunek, choć chciałam dowiedzieć się, co przyczyniło się do tego fetyszu, jak on to odbiera, i co mu to daje”. Zauważono jednak również potencjalnie pozytywne działanie jednostronnego fetysyzmu na związek: „Fetysyzm jednego z małżonków może podbudowywać związek przez urozmaicenie życia seksualnego, a sytuacja w której tym samym fetyszem dotknięci są obaj małżonkowie – jakość ich pożycia seksualnego może docelowo znacznie przewyższać jakość pożycia w tradycyjnej rodzinie”. Dostrzeżono pozytywny wpływ na seksualną sferę życia osoby o nietypowych upodobaniach, wyrażający się w „większej satysfakcji z aktów seksualnych” i przez to „pełniejszym rozładowaniu napięcia”. Zwrócono też uwagę, iż skłonności takie „umożliwiają podwyższenie własnej wartości przez bycie akceptowanym w gronie fetyszystów” i sprzyjają „podniesieniu samooceny, samozadowoleniu i autoakceptacji”. Fetysyzm „zwiększa też otwartość na nowe doświadczenia, sprzyja pewności siebie”, jest „szansą na podwyższenie poczucia wartości partnera, który odpowiada fetyszom”, a także „gwarancją większej trwałości związku opartego na różnorodności doznań”. Wśród skutków negatywnych dla samej osoby dotkniętej tą przypadłością wymieniono między innymi problemy w sferze emocjonalnej i zdrowotnej (przerodzenie w niebezpieczną obsesję, fobie, depresję, choroby psychiczne, autoagresję, wstyd, brak akceptacji siebie samego, natrętne myśli, wstręt względem siebie, nieracjonalne myślenie, brak zahamowań, zamknięcie się w sobie, deprywacja emocjonalna, niemożność zaspokojenia własnych potrzeb, nieradzenie sobie z własnym popędem, brak możliwości osiągnięcia przyjemności seksualnej, blokada skłonności, zaburzenia seksualne, poczucie zmarnowanego życia, dezintegracja człowieka, spustoszenie emocjonalne). W opinii studentów negatywnym skutkiem fetysyzmu może być też brak akceptacji w społeczeństwie, trudności w nawiązywaniu relacji, życiu uczuciowym, trudności ze znalezieniem partnera, odizolowanie, rozpad rodzin, pogorszenie pożycia, izolacja, upokorzenie, wstyd, trudność ze znalezieniem pracy przez wykluczenie, napięcie małżeńskie, utrata rodziny, poczucie osamotnienia, stygmatyzacja, niedawanie właściwego wzoru zachowania, prowadzenie do zachowań społecznie nieakceptowanych, brak stałych więzi i zaangażowania uczuciowego, oziębłość, przenoszenie złych wzorców na kolejne pokolenie, poczucie odrzy ze strony innych, zepsucie społeczne, rozpowszechnienie dziwactw seksualnych. Zwrócono też uwagę na możliwe ryzykowne zachowania seksualne i zachowania agresywne, szczególnie akcentowano możliwość konfliktu z prawem

w ich wyniku, i pobytu w więzieniu jako skutek powyższego. Wyróżniono również negatywne skutki dla osób z najbliższego otoczenia osoby zaburzonej: możliwość doznania poniżenia, krzywdy, prześladowania, przemocy i agresji ze strony fetyszysty, będące ich skutkiem urazy psychiczne, choroby, śmierć partnera, a w przypadkach mniej drastycznych — niechęć do bliskości, strach, bycie pod presją, uprzedmiotowienie. W dalszym ciągu badania studentów zapytano, czy w ich opinii fetyszyści są społecznie naznaczeni. Zdecydowana większość badanych w swoich rozważaniach zwróciła uwagę, iż możliwe jest przede wszystkim „zepchnięcie na margines społeczny osób, których fetysz narusza prawo” oraz „piętnowanie w gronie rodziny i najbliższych, jeśli przedmiot fetyszu godzi w uczucia”. „Jak każda inność — fetyszizm spycha na margines — stąd ukrywanie takich skłonności przez większość populacji”. Zwrócono uwagę, iż „społeczeństwo nie akceptuje fetyszystów, bo ich nie rozumie” oraz „marginalizuje się fetyszystów, ale to wynika z braku tolerancji i braku fachowej wiedzy w naszym społeczeństwie”. W czasie wywiadu opisywano nie tylko wspomnienie doznań wizualnych z okresu nauki w szkole, jak obserwowanie stóp (podofilia) i przypadki znęcania się fizycznego poprzez „przygniatanie innej osoby ławką przy odczuwaniu wyraźnej satysfakcji seksualnej” (sadyzm), ale też obcowania seksualnego z odzieżą (obuwie) koleżanek, pozostawioną w szkolnej szatni. Spośród pięciu rozmówców — aż czterech deklarowało posiadanie kilku rodzajów fetyszizmu. Wyniki badań narracyjnych wskazały na wstydlivość tej przypadłości w stopniu umiarkowanym — tylko jeden z badanych mężczyzn nie przyznał się nigdy żadnej partnerce do swoich skłonności, pozostali zdradzali swoje upodobania po upływie pewnego czasu i doświadczeniu tradycyjnych zachowań seksualnych. Wszyscy jednak dzielili się upodobaniami ze swymi przyjaciółmi tej samej płci, co stanowiło dla nich mniejszy problem. Fetyszyści nie wypowiadali się jednoznacznie w kwestii utrudnień w życiu społecznym. Zapytani, czy kiedykolwiek pomyśleli o konsultacji z lekarzem — odpowiadali, iż nie chcieliby pozbyć się fetyszu, ponieważ ubogaca ich życie seksualne, choć trzech mężczyzn przyznało, że nietypowe zainteresowania osłabły lub „zwyfikowało je życie”, a jeden — iż „skłonności, które dotyczą go nadal, wydają się mieć podłoże raczej psychiczne niż fizyczne” — chodzi raczej o przyzwyczajenie, i podświadome nastawienie, że jakiś bodziec sprawia mu przyjemność, bo obiektywnie — nie czuje się nim zainteresowany. Wszyscy mężczyźni konstatowali, iż w zakresie fetyszizmu „najlepszym czasem” był okres nauki w szkole podstawowej i średniej — co ukazuje słuszność podejmowanych badań.

Fetyszizm a Internet i technologia

Mężczyźni, którzy na potrzeby niniejszej pracy udzielali wywiadów narracyjnych, rozpoczęli naukę w ośmioklasowej szkole podstawowej na przełomie lat '80 i '90 — nie mieli wówczas do dyspozycji urządzeń elektronicznych rejestrujących obraz — dwóch z pięciu mężczyzn próbowało utrwalać doznania za pomocą tradycyjnego aparatu fotograficznego, co ze względu na większe rozmiary i konieczność nakładów finansowych oraz konieczności jawnego wywołania zdjęć w zakładzie fotograficznym nie mogło być praktyką powszechną. Pozostali badani opierali się na własnej pamięci i wyobraźni. W toku wywiadów — wyrażali przypuszczenie, iż dzisiejsza młodzież szkolna ma dzięki Internetowi i powszechnie dostępnym telefonom komórkowym znacznie większe możliwości w zakresie rejestracji bodźców erogennych. Pojawiły się głosy „zazdrości” — żalu, że

nie przyszło im odbywać nauki szkolnej w dzisiejszych realiach technologicznych. Analiza materiałów dostępnych w Internecie pokazała, iż szkolne przeżywanie fetyszystycznych fantazji, które opisano podczas wywiadów narracyjnych, mają rzeczywiście miejsce, a powszechność ich przeżywania staje się większa dzięki zwiększeniu dostępności zaawansowanych urządzeń elektronicznych (możliwość rejestrowania obrazów i nagrywania filmów w sposób dyskretny) i rozwojowi elektronicznych środków przekazu, które umożliwiają dzielenie się zdobytymi materiałami w Sieci. Najwięcej przypadków „szkolnego fetysyzmu” dotyczy podofilii. W zasobach serwisu You Tube znajdują się setki nagrań sporządzanych w czasie zajęć lekcyjnych. Kiluminutowe filmy przedstawiają widok spod ławki, w którym dostrzec można w pierwszym planie fragmenty nóg uczennic w obuwiu lub bez. Sceneria wskazuje jednoznacznie na rzeczywistość szkolną, w tle słychać głos nauczyciela prowadzącego zajęcia — w wybranych filmach również w języku polskim. Filmy tego typu najłatwiej wyszukać jest po wpisaniu w oknie wyszukiwania jednej z fraz: „teen dangling”, „barefoot at school”, „candid shoeplay”, lub „classroom shoeplay” (w tłumaczeniu dosłownym „kuszące nastolatki”, „boso w szkole”, „zabawa butem ślicznej”, „zabawa butem w klasie”). Adresy wybranych filmów tego typu wymienione zostały w bibliografii. Wnikliwa kwerenda Sieci naprowadziła autora również na fora ogłoszeniowe, na których nietypowymi ofertami dzielą się osoby w wieku od 14 lat. Adresatami takich ofert są często dziewczęta w wieku gimnazjalnym. Ogłoszenia umożliwiają identyfikację oferenta ze względu na podany numer telefonu kontaktowego bądź numer w komunikatorze Gadu-gadu, które służą odpowiedzi na anons i nawiązaniu kontaktu. Wśród ofert znajduje się przede wszystkim masowanie i lizanie stóp, prośby o sprzedaż używanej bielizny, ale także plucie i prośby o umożliwienie bycia ponizanym. W bibliografii zamieszczono adres jednego z forów internetowych, gdzie znaleźć można setki szokujących ogłoszeń. Trudno jednak oszacować, jaka jest skala udzielania odpowiedzi na te anonse oraz powszechność nawiązywania rzeczywistych kontaktów.

Wskazania dla praktyki pedagogicznej

Studentki pedagogiki resocjalizacyjnej z profilaktyką społeczną, zapytani o umiejętność wytypowania osób potencjalnie dotkniętych fetysyzmem, reagowali w większości bezradnością, tłumacząc, że nie uczono ich takich rzeczy w toku studiów. Znalazło się jednak kilkanaście konstruktywnych pomysłów — pisano między innymi, iż „należy zwrócić uwagę na wszelkie zachowania odbiegające od normy”, „obserwować, jak zachowuje się uczeń, czy nie wykazuje nadmiernej afirmacji jakimś przedmiotem, albo czy nie jest wycofany”. Część badanych proponowała zwrócić uwagę na dziwne zachowania o podłożu seksualnym lub zachowania nieadekwatne. Zdaniem badanych — warto też słuchać rozmów uczniów podczas przerw i wycieczek oraz analizować różnego rodzaju wytwory swoich podopiecznych — rysunki na marginesach lub ostatnich stronach zeszytów. Zauważono, iż w zależności od typu osobowości młody fetyszysta może wycofywać się ze środowiska lub wykazywać obsesyjne tendencje w kierunku określonego przedmiotu — w związku z czym wszelkie działania, które wydają się nauczycielowi „podejrzone” — trzeba analizować dwutorowo, a w przypadku zauważenia nadmiernej koncentracji na treściach seksualnych — zwiększyć uwagę i wyczerpiecie na punkcie danego ucznia. „Niektórzy uczniowie dotykają siebie albo innych w miejsca intymne, zdarza się, że symulują ruchy sugerujące

zachowania seksualne – rówieśnicy często wychwytyją takie gesty i przypinają uczniowi łatkę zbrodniczy” – to kolejny argument, że warto przyglądać się wnikliwie uczniowskim relacjom i słuchać ich rozmów, a także „wyjaśniać wszystkie sytuacje, które niepokoją naszą intuicję”. Jeden ze studentów – świadom, że „uczniowie raczej ukrywają sprawy własnej seksualności, zwłaszcza jeśli wiedzą, że jest nietypowa” – proponuje „kontrolować profile uczniów w portalach społecznościowych – sprawdzać, jakie treści w nich umieszczają”. Wśród wskazań dla praktyki należy wymienić konieczność zwiększenia nacisku na zagadnienia nietypowych skłonności seksualnych w toku studiów pedagogicznych, uwrażliwienie pedagogów na potencjalność zaistnienia problemów związanych z fetysyzmem w miejscu ich pracy, a także ochronę dzieci i młodzieży przed nielegalnym wykorzystywaniem ich wizerunku do własnych potrzeb i przed publikacją w Internecie.

Zakończenie

Omówione wyniki badań przedstawiają z jednej strony stan wiedzy studentów pedagogiki resocjalizacyjnej na temat fetysyzmu, z drugiej – opis fragmentów osobistych zwierzeń fetyszystów, którzy deklarują posiadanie nietypowych skłonności od lat wczesnej młodości. Zwrócono uwagę na materiały, jakie dostępne są w Internecie, a które potwierdzają konieczność edukacji pedagogów świadomych w zakresie omawianego zagadnienia. Zestawienie pozytywnych i negatywnych aspektów fetysyzmu, jakiego dokonali badani, daje pewien obraz na temat tego, jak złożone jest funkcjonowanie fetyszysty wśród ludzi. Na każdym etapie badań prowadzonych na potrzeby niniejszego tekstu – w wyraźny sposób ukazywały się dowody na to, iż nietypowe skłonności seksualne towarzyszą człowiekowi od lat młodości i mają swoje apogeum w okresie nauki szkolnej, co powoduje zachowania nie zawsze zgodne z obyczajami, kulturą i normami obowiązującymi w instytucjach edukacyjnych i życiu społecznym. Autor wyraża opinię, iż choć w przeobrażającym się społeczeństwie zmienia się podejście do spraw ludzkiej seksualności i wiele zachowań uważanych dotąd za dewiacyjne ulega „rehabilitacji”, stając się domeną i atrybutem pewnych grup społecznych (Giddens, 2007) – trzeba mieć na uwadze fakt, iż brak zainteresowania pedagogów uczniem przejawiającym fetyszystyczne odstępstwa od normy na etapie nauki w szkole może skutkować narastaniem i potęgowaniem jego odchyleń w toku dalszego rozwoju, a w dorosłym życiu – prowadzić do patologii i w konsekwencji – nie tylko poważnych konfliktów z prawem, ale i niebezpieczeństwa zdrowia i życia dla potencjalnych ofiar przemocy seksualnej.

Bibliografia

- Beisert M. (2006). *Seksualność w cyklu życia człowieka*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Bonnet G. (2006). *Perwersje seksualne: historia pojęcia, opis objawów i przyczyny*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Foucault M. (2010). *Historia seksualności*. Gdańsk: Słowo/Obraz Terytoria.
- Freud S. (1999). *Życie seksualne*. Warszawa: KR.
- Giddens A. (2007). *Przemiany intymności: seksualność, miłość i erotyzm we współczesnych społeczeństwach*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

- Izquierdo P. (2009). *Kobiety namiętne: od Elżbiety I do Janis Joplin* (tłum. Teresa Tomczyńska). Warszawa: Świat Książki.
- Jemieliński D. (2012). *Badania jakościowe. Metody i narzędzia*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Kubinowski D. (2010). *Jakościowe badania pedagogiczne. Filozofia, metodyka, ewolucja*. Lublin: UMCS.
- Leiblum S., Rosen R. (2005). *Terapia zaburzeń seksualnych*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Lew-Starowicz Z. (1988). *Seks nietypowy*. Warszawa: Instytut Wydawniczy Związków Zawodowych.
- Lew-Starowicz Z. (1999). *Miłość i seks: słownik encyklopedyczny*. Wrocław: Europa.
- Łobocki M. (2003). *Metody i techniki badań pedagogicznych*. Kraków: Impuls.
- http://www.youtube.com/watch?v=G5_iZHS-Lo (przełgądano w dniu 14 maja 2014 r.)
- <http://www.youtube.com/watch?v=hBqTyKRuk4w> (przełgądano w dniu 14 maja 2014 r.)
- <http://www.youtube.com/watch?v=fZG7Ejv8KFY> (przełgądano w dniu 14 maja 2014 r.)
- <http://www.youtube.com/watch?v=COgRShrXuKI> (przełgądano w dniu 14 maja 2014 r.)
- http://www.youtube.com/watch?v=AA-E_EObW6Q (przełgądano w dniu 14 maja 2014 r.)
- <https://www.youtube.com/watch?v=FKxgOnzHkFO> (przełgądano w dniu 14 maja 2014 r.)
- <https://www.youtube.com/watch?v=8V2VhM5Qt1l> (przełgądano w dniu 14 maja 2014 r.)
- <https://www.youtube.com/watch?v=tW25QYZLUG4> (przełgądano w dniu 14 maja 2014 r.)
- <http://zapytaj.onet.pl/rudy213003> (przełgądano w dniu 14 maja 2014 r.)
- <http://www.e-mlodzi.com/fetysz-stop-vt25132.htm> (przełgądano w dniu 14 maja 2014 r.)
- <http://ksiegi.emix.net.pl/wyswietl.php?user=zaza1125> (przełgądano w dniu 14 maja 2014 r.)

Summary

Fetishism among students as a task for a school counsellor

The text draws attention to the problem of unusual sexual proclivities, which are manifested in individuals at a young age. The survey, led in University of Silesia, describes the students' knowledge about fetishism, its incidence and their readiness to work with people potentially at risk of fetishism. It shows the conclusions from the narrative study among declared fetishists including young adolescence as the period of arising inclinations and a school as the place of their first experiences in that field. The selected analysis of Internet resources generates assumption, that development of electronic devices and new media are the reason of increased interest in fetishism and better communication between people affected by it. This phenomenon causes the risk of abuse related to publishing images of people who are unaware of it.

Key words: social pedagogy, fetishism, paraphilia, sexuality, school, school counsellor, Internet